

Олександр Олександрович ВОЛОДІН

(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ НАПРЯМІВ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЗАКОННОСТІ

У статті стверджується, що взаємодія підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності є важливою й невід'ємною складовою діяльності означених підрозділів від самого початку їх створення. Зміст вказаної взаємодії визначається нормами законодавства й впливає передусім з функціональних завдань суб'єктів, які належать до підрозділів внутрішньої безпеки. При цьому, історичний розвиток підрозділів внутрішньої безпеки свідчить не лише про їх поступові структурні трансформації, але й про деякі змістовні зміни в спрямуванні діяльності, що не могло не позначитись й на взаємодії Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності. Доведено, що структура чинного «Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України» не містить в собі структурних розділів документу, які були б виключно й безпосередньо присвячені визначенню взаємодії означеного суб'єкта з іншими особами, структурами та інституціями. Наголошено на необхідності ідентифікації напрямків зазначеної взаємодії через призму нормативно-правового закріплення.

Ключові слова: *нормативно-правове закріплення, напрями взаємодії, підрозділи внутрішньої безпеки Національної поліції, забезпечення дисципліни та законності.*

Постановка проблеми. Як відомо, чинне Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України (ДВБ НПУ) було затверджене наказом Національної поліції України від 09.11.2015 року № 83. Тобто менше десяти років тому. Згодом названий нормативно-правовий акт було оновлено й зараз він діє в редакції наказу Національної поліції України від 31.07.2019 року № 765¹. Проте, потреба у забезпеченні внутрішньої безпеки, звісно ж, існувала й раніше, як і відповідні суб'єкти, що її забезпечували.

В своєму дисертаційному дослідженні 2016-го року В. Гарбузов вказує:

¹ Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, затверджене Наказом Національної поліції України від 09.11.2015 р. № 83 (у редакції Наказу Національної поліції України від 31.07.2019 р. № 765). URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-preprod/sites/1/Docs/Zapobigannia_korupcii/Departament_vnutrisnoi_bezbeky/Polojenya_DVB_.pdf

«У результаті проведеного послідовного наукового аналізу історії (формування і розвитку) органів внутрішніх справ, (стверджує), що на теренах України зародження підрозділів внутрішньої безпеки органів внутрішніх справ вперше простежується (ще) з першої половини XIX ст. Цей історичний етап поступового становлення досліджуваного інституту зумовлено тим, що саме в XIX ст. створено центральні органи управління поліцією (й) політичною поліцією. Окрім того, в цей період реформовано апарат загальної поліції, а також впроваджено поліцейську систему в державі як сукупність взаємопов'язаних органів, які виконували завдання з охорони політичного та соціально-економічного устрою, громадського порядку та безпеки»¹. Отже, підрозділи внутрішньої безпеки на території України мають щонайменше понад сторічну історію свого формування.

Втім нас передусім цікавлять більш сучасні дані, а саме ті, що стосуються сучасної незалежної України. Наразі відомостей про історичний розвиток попередників сьогоденного ДВБ НПУ небагато й вони переважно зосереджені в спеціальних нормативно-правових актах та фаховій тематичній літературі. Втім деякі дані представлені, наприклад, сайтом «Українського юридичного товариства». Останній належить досвідченому всеукраїнському юридичному об'єднанню, діяльність якого була розпочата ще в 1877-му році, згодом (в 1917-му) припинена та знову відновлена в 1999-му². Отже, це доволі поважна організація з багаторічними традиціями, інформація якої заслуговує на довіру.

Напочатку жовтня 2009 року «Українське юридичне товариство» опублікувало інтерв'ю із тодішнім заступником начальника Служби внутрішньої безпеки МВС України Ю. Мартиненком, в якому він розповів про історію Служби. Посадовець наголосив, що: ще «4 липня 1992 року рішенням Кабінету Міністрів у структурі кримінальної міліції МВС України було створено Управління внутрішньої безпеки (відповідні норми також були закріплені в наказі МВС України від 31.07.1992 р. № 452). Згідно цього наказу Служба внутрішньої безпеки МВС України безпосередньо була підпорядкована Міністру внутрішніх справ України, а відділи внутрішньої безпеки в АР Крим, областях, м. Києві та м. Севастополі, на залізницях – відповідно начальникам ГУВС, УВС, УВСТ. Згідно із п. 7 ст. 9 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», підрозділи внутрішньої безпеки були включені до структури спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю з правом проведення оперативно-розшукової діяльності. Таким чином, 7 вересня 1994 року наказом МВС України № 480 служба внутрішньої безпеки увійшла до складу Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю на правах самостійної (структури). З цього часу Першим заступником начальника ГУБОЗ (став) начальник внутрішньої безпеки. Слід виділити той факт, що

¹ Гарбузов В.В. Адміністративно-правовий статус підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2016. С. 16

² Українське юридичне товариство (Сайт ГО «УЮТ»). «Про нас / Історія створення». URL: <https://justice.org.ua/pro-nas/istoriya>.

українська міліція першою серед країн СНД створила цю службу. До основних завдань та функцій СВБ (відносились): організація заходів щодо державного захисту особового складу структурних підрозділів органів внутрішніх справ від посягань на їх життя та здоров'я у зв'язку зі службовою діяльністю; захист системи МВС в інтересах суспільства, за якої забезпечується її стабільне функціонування та нейтралізація загроз її цілісності; здійснення оперативно-профілактичних заходів з питань попередження випадків зради інтересів служби та запобігання іншим правопорушенням; попередження та виявлення серед працівників структурних підрозділів органів внутрішніх справ зловживань службовим становищем, корупційних діянь, інших правопорушень; запобігання проникненню на службу до структурних підрозділів органів внутрішніх справ осіб, які переслідують злочинні та корисливі наміри, а також протидія спробам участі працівників цих органів у протиправній діяльності»¹.

З викладеного можна помітити, що зміст діяльності сучасного ДВБ НПУ багато в чому був закладений ще в функціональних завданнях тих структур, що йому передували в сучасній незалежній Україні. Втім наведене вище також вказує на те, що для виконання зазначених функцій підрозділи внутрішньої безпеки мали в минулому (й вочевидь повинні і зараз) забезпечувати та підтримувати щільну взаємодію з багатьма різноманітними суб'єктами. До останніх відносяться не лише органи й підрозділи поліції (чи тогочасні органи міліції та внутрішніх справ), але й велика кількість інших державних і недержавних суб'єктів.

Підкреслимо, що корисні відомості для дослідження обраної нами тематики викладені у таких джерелах як: *наукова стаття* – «Законність і дисципліна в діяльності правоохоронних органів як обов'язкові умови підвищення безпеки їхньої професійної діяльності» (А. Суббот, 2012 р.)²; *дисертація* – «Адміністративно-правовий статус підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України» (В. Гарбузов, 2016 р.)³; *тези доповіді* – «Пріоритетні напрями дослідження особливостей оперативно-розшукової протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції» (І. Волков, 2018 р.)⁴; *тези доповіді* – «Сутність законності в організації та діяльності Національної поліції України» (Л. Каленіченко, 2019 р.)⁵ тощо.

¹ Українське юридичне товариство (Сайт ГО «УЮТ»), «Служба внутрішньої безпеки МВС України, її функції та завдання. Часопис «Академія Права», 07.10.2009 р.». URL: <https://justice.org.ua/politika-i-pravo-podiji-fakti-komentari/sluzhba-vnutrishnoji-bezpeki-mvs-ukrajini-jiji-funksiji-ta-zavdannya>.

² Суббот А.І. Законність і дисципліна в діяльності правоохоронних органів як обов'язкові умови підвищення безпеки їхньої професійної діяльності. *Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 198-202.

³ Гарбузов В.В. Адміністративно-правовий статус підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 241 с.

⁴ Волков І.А. Пріоритетні напрями дослідження особливостей оперативно-розшукової протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 листоп. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Консультат. місія Європейського Союзу. Харків: ХНУВС, 2018. С. 101–103.

⁵ Каленіченко Л.І. Сутність законності в організації та діяльності Національної поліції України. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми*: тези доп.

Разом із тим, адміністративно-правова проблематика діяльності Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України, на наш погляд, на сьогоднішній день досліджена недостатньо глибоко й комплексно. Частково це пояснюється оновленням чинного положення про ДВБ НПУ, остання редакція якого була здійснена в другій половині 2019 року, тобто всього лише близько 5-ти років тому. Іншою причиною є початок повномасштабної російської воєнної агресії проти України, яка продовжила собою тривалий період гібридної війни, й не могла не відобразитись на правовій дійсності України та змісті діяльності відповідних національних служб.

Виклад основного матеріалу. На необхідність означеного співробітництва й взаємодії вказує і чинний Закон України «Про Національну поліцію». Наприклад, такі його статті як: стаття 4 «Міжнародне співробітництво поліції»; стаття 5 «Взаємодія поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування»; стаття 11 «Взаємодія з населенням на засадах партнерства»; стаття 23 «Основні повноваження поліції»; стаття 25 «Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення»; стаття 88 «Взаємодія між керівниками територіальних органів поліції та представниками органів місцевого самоврядування»; стаття 89 «Спільні проекти з громадськістю»; стаття 100 «Призначення і виплата одноразової грошової допомоги» тощо¹.

Звернемо увагу на те, що деякі з перелічених статей названого Закону чітко ідентифікують зміст та напрямки взаємодії, а інші, для їх розуміння, потребують більш ретельного вивчення відповідних норм. Втім для виявлення особливостей взаємодії ДВБ НПУ з будь-якими іншими суб'єктами правильніше буде спиратись передусім на зміст названого нами вище Положення, ніж безпосередньо на Закон, у якому ідеться про поліцію в цілому.

В той же час, «Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України» складається з таких розділів як: «I. Загальні положення»; «II. Основні завдання ДВБ»; «III. Функції ДВБ»; «IV. Права ДВБ»; «V. Організація діяльності ДВБ»². Отже, структура цього нормативно-правового акту (принаймні на рівні назв його розділів) сама по собі ніяк не розкриває зміст напрямів взаємодії підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності.

Підкреслимо, що закріплення напрямків певної взаємодії окремим розділом акту або навіть цілим спеціальним нормативним документом у

учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Консультат. місія Європейського Союзу. Харків: ХНУВС, 2019. С. 89-91.

¹ Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#top>.

² Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, затверджене Наказом Національної поліції України від 09.11.2015 р. № 83 (у редакції Наказу Національної поліції України від 31.07.2019 р. № 765). URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-preprod/sites/1/Docs/Zapobigannia_korupcii/Departament_vnutrisnoi_bezbeky/Polojenya_DVB_.pdf.

національному нормотворенні є скоріше виключенням, ніж правилом. Але насправді такі випадки все ж зустрічаються. Наприклад, пошук нормативно-правових актів по базі національного законодавства видає 18 документів, у назвах яких містяться слова «напрями взаємодії». При цьому: 11 з них недоступні для перегляду; 5 є міжнародними документами (наприклад, такими як «Напрями взаємодії оперативних органів Прикордонних військ України і Прикордонної поліції МВС Румунії»); й ще 2 представлені актами суто національного законодавчого походження (а саме: Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження напрямів взаємодії між територіальними органами Міністерства юстиції України та органами і установами, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України», від 17.11.2011 року № 3339/5; й спільний Наказ Міністерства юстиції України та Генеральної прокуратури України «Про затвердження Порядку взаємодії органів державної виконавчої служби та органів прокуратури при направленні та розгляді подань державних виконавців про притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності», від 13.04.2009 року № 642/5/32, останній на теперішній час втратив чинність)¹.

Отже, резюмуючи все зазначене, є підстави стверджувати, що: по-перше, взаємодія підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності є важливою й невід'ємною складовою діяльності означених підрозділів від самого початку їх створення; по-друге, зміст вказаної взаємодії визначається нормами законодавства й впливає передусім з функціональних завдань суб'єктів, які належать до підрозділів внутрішньої безпеки. При цьому, історичний розвиток підрозділів внутрішньої безпеки свідчить не лише про їх поступові структурні трансформації, але й про деякі змістовні зміни в спрямуванні діяльності, що не могло не позначитись й на взаємодії ДВБ НПУ з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності; по-третє, структура чинного «Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України» не містить в собі структурних розділів документу, які були б виключно й безпосередньо присвячені визначенню взаємодії означеного суб'єкта з іншими особами, структурами та інституціями. Таким чином, подальше дослідження буде потребувати докладного аналізу змісту, як названого Положення, так і інших актів національного законодавства.

Враховуючи викладене, виникає потреба з'ясувати особливості взаємодії підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України з різними суб'єктами забезпечення дисципліни та законності. При цьому, особливу увагу варто зосередити на ідентифікації напрямків зазначеної взаємодії через призму нормативно-правового закріплення.

В цьому контексті підкреслимо, що згідно із поясненням Великого

¹ Рада (Верховна Рада України. Офіційний веб-портал парламенту України), «Законодавство України / Всі документи / Параметри пошуку: Слова в назві – знайти "напрями взаємодії"». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?text=Напрями+взаємодії&textl=1&bool=and>.

тлумачного словника сучасної української мови (ВТС) поняття «напря́м» зокрема означає: лінію руху або лінію розміщення кого-, чого-небудь; шлях діяльності, розвитку кого-, чого-небудь; спрямованість якоїсь дії, чи явища¹. Таким чином, «напря́м» або «напря́мок взаємодії» характеризує спрямованість сумісної діяльності, а відтак й визначає її мету та зміст. Отже, з'ясувавши напрями взаємодії ДВБ НПУ з іншими суб'єктами забезпечення дисципліни та законності ми фактично охарактеризуємо та розкриємо зміст їх сумісної діяльності зосередженої на підтриманні внутрішньої безпеки в органах Національної поліції.

Наголосимо, що сучасний історичний період до 2022-го року вже зараз непогано опрацьований істориками. Наприклад, Додатковий том 2021 року «Енциклопедії історії України» виділяє такі етапи розгортання збройної російської агресії проти нашої держави: «1) окупація Криму (активна фаза 20 лютого – 18 березня 2014); 2) організація проросійських вуличних акцій (березень – середина квітня 2014); 3) диверсійно-терористична діяльність (2-га половина квітня – червень 2014; перші три фази в російському пропагандистському дискурсі називаються "Русской весной"); 4) воєнна кампанія липня – початок вересня 2014 (до підписання перших Мінських угод); 5) воєнна кампанія січня – лютого 2015 (до підписання других Мінських угод); 6) позиційна війна (з березня 2015), яка супроводжувалася протистоянням у дипломатичній сфері та в царині діяльності спецслужб, а також воєнними ескалаціями»². Варто наголосити, що за представленою лаконічною періодизацією ховається змістовна перебудова роботи з охорони безпеки в державі.

Так, наприклад, в липні 2022-го року (через декілька місяців після початку повномасштабного російського вторгнення) Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» у інтерв'ю з Першим заступник Міністра внутрішніх справ України Є. Єніним дізналося про ситуацію про боротьбу із колаборантами в органах внутрішніх справ. Перший заступник Міністра повідомив, що: в «2014 році ми стикнулися з тим, що під контроль росії чи то так званої ДНР/ЛНР переходили цілі гарнізони як міліціонерів, так і пожежників. Сьогодні (в час після початку повномасштабного російського нападу), на щастя, ми спостерігаємо відносно незначну кількість тих, хто спокусився працювати на стороні ворога. Ми дійсно нарахували не більше декількох сотень зрадників (у) понад 130-тисячному колективі Національної поліції України. (Втім) ми активно працюємо спільно з Державним бюро розслідувань з тим, щоб забезпечити притягнення до кримінальної відповідальності всіх і кожного, хто став на бік колаборантства, всіх хто зрадив присязі або допустив злочинну недбалість»³. Відповідна робота вочевидь не може здійснюватися

¹ Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000 / уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, С. 731

² Головка В. В. Збройна агресія російської федерації проти України / Енциклопедія історії України: Додатковий том. Кн. 1: А-Я / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во «Наукова думка», 2021. 773 с.

³ Укрінформ (сайт Українського національного інформаційного агентства), «Євгеній Єнін,

ефективно без залучення й підрозділів внутрішньої безпеки НПУ.

Доречи, саме на це в грудні 2022 року в інтерв'ю РБК-Україна вказує й тодішній Голова Національної поліції України І. Клименко. Посадовець зазначає, що: деякі з (поліціантів, хто) знайшов в собі сили і можливості вийти з тимчасово окупованої території, були перевірені Службою безпеки і Департаментом внутрішньої безпеки, в тому числі з використанням Поліграфу»¹.

Не дивлячись на те, що достатнє законодавче підґрунтя для протидії колабораційній діяльності остаточно було унормоване напочатку березня 2022 року (з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність», від 03.03.2022 року № 2108-IX), службовці підрозділів внутрішньої безпеки НПУ вже були підготовлені до здійснення відповідних організаційних та процесуальних дій. Так, за повідомленням офіційного сайту Міністерства внутрішніх справ України: «оперативники ДВБ НПУ з першого дня війни проводять роботу з виявлення та притягнення до відповідальності осіб, які перейшли на бік країни-агресора для добровільного несення служби у незаконних правоохоронних відомствах окупаційної влади. З 24 лютого 2022 року за матеріалами внутрішньої безпеки поліції органами досудового розслідування порушено майже 500 кримінальних проваджень, зібрано докази протиправної діяльності та повідомлено про підозру за фактами державної зради та колабораційної діяльності більше ніж 370 особам (ці відомості наведені станом на 23.11.2022 року, отже, насправді реальні сучасні показники більші за зазначені). На телефон гарячої лінії Департаменту щоденно надходять сотні повідомлень про ймовірних зрадників із деокупованих та окупованих територій. Кожне звернення опрацьовується, а інформація ретельно перевіряється»².

Разом із розбудовою нових напрямів роботи та врегулюванням необхідних для цього норм законодавства, трансформацій зазнає й правова основа діяльності самої Національної поліції України. Ще в 2022 році, розглядаючи особливості Закону України «Про Національну поліцію», що стосуються воєнного стану, на це вказував, наприклад, Д. Денищук. Вивчаючи зміст Законів України № 1702 від 16.07.2021 року (із змінами)³ та

перший заступник міністра внутрішніх справ України: Є спроби постачати недоброякісну амуніцію, але ж йдеться про життя наших захисників. В. Голод; 17.07.2022 р.». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3530972-evgenij-enin-persij-zastupnik-ministra-vnutrisnih-sprav-ukraini.html>.

¹ РБК-Україна (Український портал новин), «Ігор Клименко: В Україні більше темряви, але й більше поліцейських на вулицях. Ю. Акімова; 13.12.2022 р.» URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/igor-klimenko-zaraz-ukrayini-bilshe-temryavi-1670509562.html>.

² Міністерство внутрішніх справ України (Офіційний сайт МВС України), «Департамент внутрішньої безпеки Нацполіції запускає чат-бот для отримання інформації про зрадників і колаборантів». URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/departament-vnutrisnyoyi-bezpeki-nacpoliciji-zapuskajecat-bot-dlia-otrimannia-informaciyi-pro-zradnikov-i-kolaborantiv>

³ Про основи національного спротиву: Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст. 339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>

№ 2151 від 24.03.2022 року¹, дослідник аргументує висновок про те, що правові норми Закону України «Про Національну поліцію» були своєчасно й навіть заздалегідь (тобто ще до початку повномасштабного вторгнення) «розширені у напрямку конкретизації повноважень Національної поліції та впровадження додаткових інструментів кадрової роботи»².

В контексті зазначеного також підкреслимо, що з моменту початку повномасштабного російського воєнного вторгнення (2022-й рік) Закон України «Про Національну поліцію» отримував зміни вже 16 разів (Законами №: 2123-IX від 15.03.2022 - діє тимчасово; № 2151-IX від 24.03.2022; № 2191-IX від 14.04.2022; № 2391-IX від 09.07.2022; № 2581-IX від 07.09.2022; № 2849-IX від 13.12.2022; № 3000-IX від 21.03.2023; № 3232-IX від 13.07.2023; № 3295-IX від 09.08.2023; № 3342-IX від 23.08.2023; № 3379-IX від 06.09.2023; № 3496-IX від 22.11.2023; № 3515-IX від 09.12.2023; № 3528-IX від 21.12.2023; № 3621-IX від 21.03.2024; та № 3633-IX від 11.04.2024)³.

Не варто забувати й про те, що під час війни підрозділи внутрішньої безпеки відповідно до нагальних потреб сьогодення залучаються і до виконання невластивих їм завдань. На це, свого часу, вказував, наприклад, Міністр внутрішніх справ України Д.Монастирський. Так, вітаючи правоохоронців з тридцятиріччям створення й діяльності підрозділів внутрішньої безпеки, Міністр підкреслив, що: «в умовах війни ДВБ (НПУ), разом з усією поліцією, трансформувався для виконання нових функцій. ... всі функції поліції за цей час дуже змінилися, змінилися й функції ДВБ. Уперше в своїй історії підрозділи ДВБ стояли на блок-постах, допомагали в евакуації, мали ... величезне навантаження з виявлення колаборантів...»⁴.

Висновок. Із всього викладеного витікає, що з моменту початку повномасштабного російського воєнного нападу змін зазнало не лише чинне законодавство, яким врегульовується діяльність ДВБ НПУ, але й трансформувались реальні повсякденні завдання підрозділів внутрішньої безпеки. Означений період перетворень наразі незавершений, а його продовження вимагає подальшої наполегливої роботи й удосконалень (практичних, науково-теоретичних, нормотворчих тощо). Нових напрацювань, в тому числі від підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції, вже зараз потребують і поступові інтеграційні процеси в безпекову сферу Європейського Союзу.

¹ Про внесення змін до деяких законів України щодо присвоєння спеціальних звань поліції під час дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2151-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2151-20#Text>

² Денишук Д. Є. Особливості Закону України «Про Національну поліцію», що стосуються воєнного стану. Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.). Харків : ХНУВС, 2022. С. 246-248.

³ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#top>.

⁴ Міністерство внутрішніх справ України (офіційний сайт МВС України), «Денис Монастирський: 30-річний досвід допомагає ДВБ бути ефективним в умовах війни. Департамент комунікації МВС України; 31.07.2022 р.». URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/denis-monastirskii-30-ricnii-dosvid-dopomagaie-dvb-buti-efektivnim-v-umovax-viini>.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII. 1728 с.
2. Волков І. А. Пріоритетні напрями дослідження особливостей оперативно-розшукової протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 листоп. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Консультація. місія Європейського Союзу. Харків: ХНУВС, 2018. С. 101–103.
3. Гарбузов В. В. Адміністративно-правовий статус підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України : дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 241 с.
4. Головка В. В. Збройна агресія російської федерації проти України / Енциклопедія історії України: Додатковий том. Кн. 1: А-Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во «Наукова думка», 2021. 773 с.
5. Денищук Д. Є. Особливості Закону України «Про Національну поліцію», що стосуються воєнного стану. *Проблеми сучасної поліцейстики* : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.). Харків : ХНУВС, 2022. С. 246–248.
6. Департамент внутрішньої безпеки Нацполіції запускає чат-бот для отримання інформації про зрадників і колаборантів. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/departament-vnutrisnyoyi-bezpeki-nacpoliciyi-zaruskaje-cat-bot-dlia-otrimannia-informaciyi-pro-zradnikiv-i-kolaborantiv>.
7. Єнін Є. Є спроби постачати недоброякісну амуніцію, але ж йдеться про життя наших захисників. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3530972-evgenij-enin-persij-zastupnik-ministra-vnutrisnih-sprav-ukraini.html>.
8. Каленіченко Л. І. Сутність законності в організації та діяльності Національної поліції України. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Консультація. місія Європейського Союзу. Харків : ХНУВС, 2019. С. 89-91.
9. Клименко І. В. Україні більше темряви, але й більше поліцейських на вулицях. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/igor-klimenko-zaraz-ukrayini-bilshe-temryavi-1670509562.html>.
10. Монастирський Д. 30-річний досвід допомагає ДВБ бути ефективним в умовах війни. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/denis-monastirskii-30-ricnii-dosvid-dopomagaje-dvb-butii-efektivnim-v-umovax-viini>.

11. Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, затверджене Наказом Національної поліції України від 09.11.2015 р. № 83 (у редакції Наказу Національної поліції України від 31.07.2019 р. № 765). URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Zapobigannia_korupcii/Departament_vnutrisnoi_bezbeky/Polojenya_DVB_.pdf.

12. Про внесення змін до деяких законів України щодо присвоєння спеціальних звань поліції під час дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2151-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2151-20#Text>.

13. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#top>.

14. Про основи національного спротиву: Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст. 339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.

15. Суббот А. І. Законність і дисципліна в діяльності правоохоронних органів як обов'язкові умови підвищення безпеки їхньої професійної діяльності. *Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 198–202.

16. Українське юридичне товариство (Сайт ГО «УЮТ»), «Про нас / Історія створення». URL: <https://justice.org.ua/pro-nas/istoriya>.

17. Українське юридичне товариство (Сайт ГО «УЮТ»), «Служба внутрішньої безпеки МВС України, її функції та завдання. Часопис «Академія Права», 07.10.2009 р.». URL: <https://justice.org.ua/politika-i-pravo-podiji-fakti-komentari/sluzhba-vnutrishnoji-bezpeki-mvs-ukrajini-jiji-funktsiji-ta-zavdannya>.

Стаття надійшла до редакції 11.08.2024

Oleksandr OI. VOLODIN,

Postgraduate Student

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

REGULATORY AND LEGAL STRENGTHENING OF DIRECTIONS OF INTERACTION OF INTERNAL SECURITY UNITS OF THE NATIONAL POLICE WITH OTHER SUBJECTS OF ENSURING DISCIPLINE AND LEGALITY

The scientific article states that the interaction of internal security units of the National Police of Ukraine with other subjects of ensuring discipline and legality is an important and integral part of the activities of the specified units from the very beginning of their creation. The content of the specified interaction is determined by the norms of legislation and follows primarily from the functional tasks of the subjects belonging to internal security units. At the same time, the historical development of internal security units testifies not only to their gradual structural transformations, but also to some substantive changes in the direction of activity, which could not but affect the interaction of the

Department of Internal Security of the National Police of Ukraine with other subjects of ensuring discipline and legality. It is proved that the structure of the current "Regulations on the Department of Internal Security of the National Police of Ukraine" does not contain structural sections of the document that would be exclusively and directly devoted to determining the interaction of the specified subject with other persons, structures and institutions. The need to identify the directions of the specified interaction through the prism of regulatory and legal consolidation is emphasized.

Key words: *regulatory and legal consolidation, directions of interaction, internal security units of the National Police, ensuring discipline and legality.*